

HK.9020.3.20.4.2021.MP

Wołów, dnia 20 kwietnia 2022 roku

**Zakład Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej w Wińsku**
ul. Rolna 2/1
56-160 Wińsko

Decyzja Nr 182 /22

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wołowie, działając na podstawie:

- art. 27 ust.1, w zw. z art. 4 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021, poz. 195)
- art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735, 1491, 2052)
- art. 5 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028)
- § 28 i § 29 ust. 1 i § 34 oraz załącznika nr 1B, tabela pkt 20 i 21 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),

po rozpoznaniu wniosku złożonego przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku z siedzibą przy ul. Rolna 2/1 w Wińsku z dnia 30.07.2021 roku, znak: ZGKiM L.Dz.DN.110.2021.78, uzupełnionego w dniu 28.02.2022 roku, pismem bez numeru dotyczącego udzielenia zgody na odstępstwo od wymagań jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, w wodociągu publicznym Turzany na terenie gminy Wińsko, w zakresie zawartości w wodzie wyprodukowanej i dostarczanej dla mieszkańców, azotanów, substancji o nazwie chloridazon – desfenyl (metabolitu pestycydu chloridazon) oraz w zakresie zawartości sumy pestycydów, wycofanego w części dotyczącej azotanów, pismem z dnia 05.04.2022 roku

udziela zgody na odstępstwo

od maksymalnych dopuszczalnych stężeń metabolitu pestycydu chloridazon o nazwie chloridazon – desfenyl oraz sumy pestycydów **na okres 3 lat do 20 kwietnia 2025 roku**, stwierdzając przydatność wody do spożycia na poniżej ustalonych warunkach do końca obowiązywania odstępstwa:

1. najwyższe dopuszczalne stężenie metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie może przekroczyć wartości 2,0 µg/ l;
2. najwyższe dopuszczalne stężenie sumy pestycydów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie może przekroczyć wartości 2,6 µg/ l, również w przypadku stwierdzenia pozostałych pestycydów;
3. prowadzenie działań naprawczych, mających na celu doprowadzenie zawartości metabolitu chloridazon – desfenyl do obowiązujących wymagań tj. do 0,1 µg/ l oraz sumy pestycydów do określonej normy 0,50 µg/ l,
4. monitorowanie stężenia metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie uzdatnionej pobranej ze Stacji Uzdatniania Wody w Turzanach oraz w wodzie pobranej z punktu zgodności zlokalizowanego u konsumenta, co 6 miesięcy, a uzyskane wyniki analizować w odniesieniu do wcześniej uzyskanych stężeń;

5. oznaczanie stężenia substancji macierzystej stwierdzonego w wodzie metabolitu - chloridazon oraz stężenie drugiego metabolitu chloridazon-metyl-desfenyl co najmniej 1 raz w roku, w próbce wody pobranej ze Stacji Uzdatniania Wody w Turzanach;
6. przekazywanie Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Wołowie, Wójtowi Gminy Wińsko oraz Wojewodzie Dolnośląskiemu co 3 miesiące od dnia złożenia wniosku o udzielenie zgody na odstępowo, szczegółowego sprawozdania z podejmowanych działań naprawczych wraz z działaniami planowanymi do podjęcia w następnym okresie sprawozdawczym;

Uzasadnienie

W próbce wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pobranej dnia 12.04.2021 r. z punktu zgodności zlokalizowanego na Stacji Uzdatniania Wody wodociągu publicznego Turzany, w ramach prowadzonej przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, kontroli wewnętrznej stwierdzono, po raz pierwszy, podwyższenie wartości stężeń metabolitu chloridazon – desfenyl, przekraczające wartości parametryczne dla pojedynczego pestycydu 0,1 µg/l. Oznaczona w warunkach laboratoryjnych wartość stężenia wynosiła 1,54 µg/l. W badanej próbce nie wykryto jednocześnie substancji macierzystej, podwyższonego metabolitu pestycydu o nazwie chloridazon. W próbce powtórzonej, zleconej do badania przez zarządcę wodociągu publicznego Turzany, pobranej w dniu 02.06.2021 r., z punktu czerpalnego na Stacji Uzdatniania Wody w Turzanach, potwierdzono utrzymywanie się podwyższonego stężenia metabolitu chloridazon – desfenyl w wartości 1,71 µg/l. Podwyższony poziom chloridazon – desfenyl został również stwierdzony w wodzie surowej, ujmowanej na potrzeby wodociągowe z 1 studni głębinowej. W próbce wody surowej, pobranej w dniu 21.06.2021 r., uzyskany w warunkach laboratoryjnych poziom stężenia metabolitu chloridazon – desfenyl wynosił 0,473 µg/l. Wszystkie badania zostały wykonane w Republice Czeskiej w akredytowanym Laboratorium ALS Czech Republic s.r.o., Na Harfe 336/9, Praha 9 - Vysočany 190 00. Badanie wykonano metodą CZ-SOP_D06_03_183.A (US EPA 535, US EPA 1694) – Oznaczanie pestycydów, metabolitów pestycydów, pozostałości leków i innych zanieczyszczeń metodą chromatografii cieczowej z detekcją MS/MS i obliczenia sumy pestycydów, metabolitów pestycydów, pozostałości leków i innych zanieczyszczeń z wartości mierzonych.

Studnia wiercona o głębokości 47 m, oznaczona jako studnia nr 2, czerpie wodę z utworów czwartorzędowych, zlokalizowana jest na działce nr 78/2 AM-1, obręb Turzany, na terenie ogrodzonym, objętym strefą ochrony bezpośredniej ujęcia, w odległości około 200 m od Stacji Uzdatniania Wody w Turzanach, gmina Wińsko. Proces uzdatniania wody surowej obejmuje napowietrzanie, jednostopniową filtrację na złożu żwirowo-pisakowym oraz dezynfekcję końcową z zastosowaniem podchlorynu sodowego. Stosowany układ uzdatniania wody eliminuje podwyższone stężenia żelaza, manganu oraz nieprawidłowe zmiany w zakresie mętności, dezynfekcja zabezpiecza wodę przed wtórnym zanieczyszczeniem mikrobiologicznym. Średnia dobowa produkcja wody wynosi 71 m³/d, wodociąg ten zaopatruje 640 osób z miejscowości Turzany, Aleksandrowice, Staszowice, Głębowice i Trzcinica Wołowska. Stacja Uzdatniania Wody w Turzanach oraz ujęcie wody znajduje się na terenach wykorzystywanych rolniczo, wokół ujęcia nie wyznaczono strefy ochrony pośredniej.

W próbce wody pobranej w kwietniu 2021 roku, w badaniu w zakresie zawartości pestycydów, w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego Turzany, stwierdzono po raz pierwszy podwyższone stężenie substancji o nazwie chloridazon – desfenyl,

będącego metabolitem pestycydu chloridazon. Herbicyd – chloridazon należy do grupy pirydazonów, stosowanych w ochronie wielu upraw, głównie buraków cukrowych i pastewnych, buraka ćwikłowego, cebuli, czosnku, szalotki oraz roślin ozdobnych. Ze względu na niską szkodliwość dla zdrowia osób nawet długotrwale ekspozowanych, ograniczoną do sporadycznych przypadków reakcji uczulających w kontakcie ze skórą oraz niewystępowanie innych specyficznych zmian w stanie zdrowia osób długotrwale ekspozowanych, pestycyd ten był szeroko stosowany w rolnictwie w Europie zachodniej od początku lat 60-tych. W środowisku, w którym pestycyd ten jest stosowany, w zachodzącym procesie degradacji ulega rozkładowi głównie do chloridazonu – desfenyl, który w kolejnych zmianach zachodzących w środowisku może prowadzić do powstania znacznie mniejszych ilości drugiego metabolitu chloridazonu jakim jest chloridazon – metyl – desfenyl.

Zachodzące w środowisku glebowym przemiany, pozbawiają oba metabolity aktywności pestycydu, zwiększając jednocześnie ich trwałość w środowisku, zwiększając rozpuszczalność w wodzie i mobilność w glebie. Metabolity cechują się znacznym potencjałem przenikania do wód podziemnych, w których stwierdzane bywają często i występują z reguły w stężeniach wielokrotnie wyższych niż substancja macierzysta (chloridazon) i w największym stopniu dotyczy to metabolitu chloridazon – desfenyl.

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w załączniku nr 1 w części B, wartość parametryczna dla poszczególnych pestycydów, a także produktów pochodnych (w tym regulatorów wzrostu) oraz produktów ich rozkładu i reakcji, została określona na poziomie 0,1 µg/l, a dla sumy pestycydów na poziomie 0,5 µg/l. Odrębną wartość parametryczną 0,030 µg/l przewidziano dla czterech pestycydów chloroorganicznych, wykazujących tendencję do bioakumulacji tj. aldryny, diedryny, heptachloru i epoksydu heptachloru.

Wartość parametryczna 0,10 µg/l nie została przyjęta na podstawie oceny właściwości toksycznych powyższych związków lecz w wyniku teoretycznego założenia, zgodnie z którym woda przeznaczona do spożycia przez ludzi nie powinna zawierać pestycydów ani produktów ich przemian, ma być wolna od tego rodzaju substancji. Stosownie do tego założenia, stężenie przewyższające wartość parametryczną nie zawsze wiąże się z ryzykiem szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi, a ocena tego rodzaju zagrożenia wymaga analizy właściwości toksycznych danej substancji i odniesienie ich do stwierdzonych w wodzie wartości stężeń.

Wyniki doświadczalnych badań toksykologicznych wykazują, że chloridazon – dysfenyl charakteryzuje się nisko ostrą toksycznością doustną ($LD_{50} > 5000$ mg/kg m.c.). Niską toksyczność powyższej substancji znamionuje także wartość NOAEL (No Observed Adverse Effect Level), w 28-dniowym teście doustnej toksyczności krótkookresowej, wynosząca 90 mg/kg m. c./d. Wskaźnik NOAEL to najwyższa dawka dobową, wyrażoną w mg/kg masy ciała na dobę, przy której nie obserwuje się jakichkolwiek zmian w organizmie spowodowanych działaniem ocenianej substancji. Wyniki z tych badań, stanowiły również podstawę do określenia wskaźnika ADI (Acceptable Daily Intake) – dopuszczalnego dziennego pobrania (spożycia), o kluczowym znaczeniu w ocenie ryzyka dla konsumentów korzystających z wody przeznaczonej do spożycia, w której stwierdzono podwyższone stężenia chloridazon – desfenyl. Wskaźnik ADI określa ilość substancji wyrażoną w mg/kg masy ciała na dzień, która może być pobrana każdego dnia przez całe życie ze wszystkich źródeł środowiskowych – wraz z żywnością, wodą do picia oraz drogą wziewną i przezskórną – nie stanowiąc zagrożenia dla zdrowia ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), na podstawie danych toksykologicznych, określiła wartość ADI jako 0,1 mg/kg m.c./d. Wartość ta dotyczy

chloridazonu, jednak z uwagi na fakt, że rozkład tej substancji do metabolitu chloridazon – desfenyl zachodzi nie tylko w środowisku, a także w chronionych uprawach i w produktach żywnościowych, w których stężenie metabolitu często przekracza poziom substancji macierzystej, ma ona zastosowanie w ocenie ryzyka obejmującego łącznie chloridazon i chloridazon – desfenyl oraz ich koniugaty, wyrażone jako chloridazon. Wobec powyższego jako podstawę do ustalenia akceptowalnych stężeń metabolitów chloridazonu, w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, można przyjąć wartość ADI analogiczną jak dla substancji macierzystej, wynoszącą 0,1 mg/kg m.c./d.

Średnie stężenie metabolitu obliczone dla okresu, w którym stwierdzono jego podwyższone poziomy, w wodzie produkowanej przez Stację Uzdatniania Wody w Turzanach, wynosiło 1,63 µg/l, maksymalna stwierdzona wartość to 1,71 µg/l.

Określona dla metabolitu chloridazon – desfenyl wartość dopuszczalna dziennego spożycia (pobrania) ADI wynosi 0,1 mg/kg m.c./d. Ocenione w stosunku do tej wartości dobowe spożycie tej substancji wraz z wodą do picia odniesione dla maksymalnych stwierdzonych wartości stężeń wynosi odpowiednio:

- Niemowlęta: 0,26 µg/kg m. c./d → 0,26 % ADI
- Dzieci: 0,17 µg/kg m. c./d → 0,17 % ADI
- Dorośli: 0,06 µg/kg m. c./d → 0,06 % ADI

Dobowe spożycie metabolitu chloridazon – desfenyl wraz z wodą przeznaczoną do spożycia, przez mieszkańców korzystających z wody z wodociągu publicznego Turzany, dla wszystkich grup wiekowych, utrzymuje się na poziomie znacznie niższym niż 1% ADI.

Łączne spożycie metabolitu chloridazon – desfenyl wraz z żywnością (< 5% wartości ADI) i dodatkową niewielką ilością przyjmowana wraz z wodą przeznaczona do spożycia przez ludzi (<1%AD I) utrzymują się poniżej poziomu mogącego wiązać się ze szkodliwym wpływem dla zdrowia ludzi. Biorąc pod uwagę, że wartość ADI określona została na poziomie wolnym od wszelkich szkodliwych następstw dla zdrowia ludzi przy założeniu codziennego spożywania danej substancji w powyższej ilości przez całe życie, należy uznać, że stwierdzone poziomy narażenia poprzez wodę do picia nieprzekraczające 1% ADI nie przyczyniają się do istotnego wzrostu narażenia mieszkańców i nie budzą obaw o ewentualne zagrożenie dla ich zdrowia, także w przypadku niemowląt.

Przywołana powyżej ocena dotycząca narażenia zdrowia konsumentów korzystających z wody z podwyższoną wartością stężeń metabolitu chloridazon – desfenyl, została zawarta w „Opinii dotyczącej znaczenia zdrowotnego podwyższonych wartości stężeń azotanów i metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie z wodociągu publicznego zasilanego z ujęcia Turzany gm. Wińsko, pow. wołowski, woj. dolnośląskie” przygotowanej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa, dnia 03 lutego 2022 roku, znak B-BK-547-43/21.

Ocena potencjalnej szkodliwości powyższej substancji dla zdrowia opiera się na kryteriach toksykologicznych. Nie są one równoznaczne z wartościami parametrycznymi zawartymi w przepisach prawnych dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które w odniesieniu do pewnych substancji, w tym niektórych pestycydów, bywają określone na innej podstawie, często przyjmując wartości bardziej restrykcyjne w celu zapewnienia większej ochrony konsumentów. Wartości te są prawnie wiążące i obowiązujące, wymagają dotrzymania niezależnie od rodzaju kryteriów, na podstawie których zostały określone.

W zaistniałej sytuacji, gdy woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, nie spełnia wymagań określonych w części B załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, i nie było możliwe przywrócenie jej jakości do stanu wymaganego przepisami rozporządzenia w terminie 30 dni Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, ul. Rolna 2/, 56-160 Wińsko wystąpił z wnioskiem do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wołowie o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań, w zakresie parametrów chemicznych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wniosek, złożony w dniu 30.07.2021 roku, dotyczył zawartości w wodzie produkowanej przez Stację Uzdatniania Wody w Turzanach, stężeń azotanów, metabolitu chloridazon – desfenyl oraz sumy oznaczanych pestycydów. Do wniosku nie zostały załączone wszystkie wymagane dokumenty (brak ekspertyzy przygotowanej przez instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy dotyczącej wpływu proponowanych maksymalnych dopuszczalnych wartości parametrów na zdrowie konsumentów, uwzględniającej proponowany okres odstępstwa). Opinia ta została sporządzona w lutym 2022 roku.

W związku z tym, że woda w zakresie azotanów została doprowadzona do prawidłowych wartości, co potwierdziły przedłożone w marcu 2022 roku wynik badań wody, pobranej ze Stacji Uzdatniania Wody w Turzanach oraz z punktu zgodności zlokalizowanego u konsumenta, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, pismem z dnia 05.04.2022 r., wycofał wniosek, w części dotyczącej odstępstwa od wymagań w zakresie azotanów. We wniosku złożonym zgodnie z zapisami § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, strona wnioskująca wskazała:

1. Przyczyny występowania w wodzie przekroczeń dopuszczalnych wartości stężeń dla parametru chloridazon - desfenyl, wynikające z usytuowania ujęcia na terenach wykorzystywanych rolniczo, na których stosowane mogą być środki ochrony roślin, w tym pestycyd chloridazon, substancja macierzysta metabolitu chloridazon – desfenyl. Ujęcie wody w Turzanach posiada tylko jedną czynną studnię głębinową. W próbce wody surowej, uzyskany w warunkach laboratoryjnych poziom stężenie metabolitu chloridazon – desfenyl wynosił 0,473 µg/l. Stacja Uzdatniania Wody w Turzanach została zmodernizowana na początku drugiej dekady XXI wieku, jakość wody tłoczonej do sieci wodociągowej, po modernizacji nie budziła zastrzeżeń. Sieć wodociągowa zasilana jest jednostronnie i nie ma technicznej możliwości wprowadzenia do niej wody z innego źródła.
2. Zarządzający wodociągiem Zakład, w złożonym wniosku, wskazał z jakich powodów nie ma możliwości niezwłocznie dostarczyć wodę o właściwej jakości za pomocą innych środków. Zmodernizowany układ technologiczny dostosowany został do usuwania, występujących w wodzie surowej, podwyższonych wartości żelaza, manganu oraz mętności. Z uwagi na posiadanie jednej studni głębinowej jako źródła czerpania wody do celów wodociągowych, brak technicznych możliwości podłączenia sieci wodociągowej do innego wodociągu, w ocenie zarządzającego brak jest możliwości niezwłocznego podjęcia działań mających na celu poprawę jakości wody w wodociągu publicznym Turzany.
3. We wniosku wskazano parametry z przekroczeniami dopuszczalnych wartości, załączono wyniki badań wykazujące przekroczenia w zakresie stężenia metabolitu chloridazon - desfenyl w próbkach wody pobranych od kwietnia do czerwca 2021 r. Chloridazon - desfenyl po raz pierwszy wykryto w próbce wody pobranej w dniu 15.04.2021 r., a podwyższone stężenie tej substancji wynosiło 1,54 µg/l. Stanowiło to wielokrotne

przekroczenie wartości parametrycznej 0,10 µg/l, określonej dla poszczególnych pestycydów i ich wybranych metabolitów. Był to zarazem jedyny przypadek przekroczenia wartości parametrycznej wśród oznaczonych w danym badaniu pestycydów i metabolitów. W badaniu kolejnej próbki pobranej z kurka czerpalnego na SUW Turzany, w dniu 03.06.2021 r. potwierdzono utrzymywanie się podwyższonego stężenia metabolitu chloridazon – desfenyl, które wynosiło 1,71 µg/l. Jednocześnie w wodzie produkowanej przez wodociąg publiczny Turzany nie stwierdzono występowania podwyższonych stężeń chloridazon.

4. W wykonywanych przez ostatnie 3 lata badaniach, zarządzający wodociągiem Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, nie zlecał badań w zakresie oznaczania pestycydu o nazwie chloridazon oraz metabolitu o nazwie chloridazon – desfenyl. Według wykazu, sporządzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa we Wrocławiu, Oddział w Wołowie, najczęściej stosowanych środków ochrony roślin, chloridazon, substancja macierzysta chloridazon – desfenyl nie figurowała wśród środków ochrony roślin na terenie powiatu wołowskiego.
5. We wniosku zarządca przedstawił propozycje maksymalnych dopuszczalnych wartości dla metabolitu chloridazon – desfenyl w stężeniu 1,8 µg/l, a dla sumy pestycydów 2,5 µg/l.
6. Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku zaproponował udzielenie zgody na odstępstwo na okres 3 lat, licząc od dnia uzyskania zgody na odstępstwo w zakresie stężenia metabolitu chloridazon – desfenyl oraz sumy pestycydów.
7. Wnioskodawca przedłożył ekspertyzę przygotowaną przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy przy ul. Chocimskiej 24, 00-791 Warszawa, z dnia 03 lutego 2022 roku, znak B-BK-547-43/21, dotyczącą znaczenia zdrowotnego podwyższonych wartości stężeń azotanów i metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie z wodociągu publicznego zasilanego z ujęcia Turzany, uwzględniając proponowany okres odstępstwa.
8. We wniosku określono obszar zaopatrzenia w wodę, którego dotyczy udzielenie zgody na odstępstwo. Wodociąg publiczny Turzany zasila w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi wschodnią część gminy Wińsko zapewniając wodę dla mieszkańców miejscowości: Turzany, Aleksandrowice, Staszowice, Głębowice i Trzcinica Wołowska.
9. Zarządzający wodociągiem określił średnią dobową produkcję wody na poziomie 71 m³/d.
10. Wnioskodawca określił liczbę ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągu publicznego Turzany jako 640 osób.
11. Na obszarze zaopatrywanym w wodę z ujęcia Turzany nie funkcjonują przedsiębiorstwa produkujące żywność.
12. W przesłanym wniosku, zarządca przedstawił propozycję częstotliwości badań wody w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody, w odniesieniu do parametrów, w zakresie których wnioskowana jest zgoda na odstępstwo. Proponuje wykonywanie badań co 3 miesiące argumentując, że woda ujmowana z ujęć podziemnych charakteryzuje się relatywnie niewielkimi wahaniami składu, dlatego częstsze jej badanie nie dostarczy istotnych informacji.
13. Przedstawiono harmonogram działań naprawczych wraz z oceną kosztów i źródłem ich finansowania:
 - zlecenie do jednostki badawczej prowadzącej działalność z zakresu technologii oczyszczania wody badań technologicznych możliwości i metod usuwania pestycydów z wody pochodzącej z ujęcia w Turzanach (2021 rok);

- zlecenie do wyspecjalizowanej jednostki analizy celowości ustanowienia strefy ochrony pośredniej ujęcia wody (2022 rok);
- zlecenie i wykonanie w trybie „zaprojektuj i wybuduj” modernizacji układu technologicznego (lata 2022-2024);
- ewentualne ustanowienie strefy ochrony pośredniej (2024 rok).

Jako źródło finansowania wskazano budżet własny Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, budżet Gminy Wińsko oraz ewentualne środki pomocowe z funduszy zewnętrznych (woj. dolnośląskie, budżet państwa, UE)

14. W ocenie Wnoszącego, z uwagi na brak realnej możliwości podjęcia doraźnych działań naprawczych, które przyniosłyby wymierne efekty w perspektywie krótszej niż kilkanaście miesięcy w chwili obecnej nie jest możliwe ustalenie realnego harmonogramu działań sprawdzających poza wykonywaniem badań jakości wody ze zwiększoną częstotliwością, w zakresie stężenia sumy pestycydów, stężenia metabolitu chloridazon – desfenyl oraz chloridazon – metyl - desfenyl.
15. W przesłanym wniosku Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, przedstawił uzasadnienie, że brak jest możliwości zasilenia w wodę z innych źródeł wsi Turzany, Aleksandrowice, Staszowice, Głębowice i Trzcina Wołowska. Eksploatacyjne zasoby wody znajdującego się w odległości około 4 km ujęcia wody w Białawach Wielkich są zbyt małe, aby pokryć również zapotrzebowanie obszaru zasilanego obecnie z ujęcia w Turzanach. Kolejne ujęcia wody na terenie Gminy Wińsko, oddalone są o kilkanaście kilometrów, ponadto żadne z nich nie posiada znaczącej rezerwy wydajności. Jedynym realnym źródłem zaopatrzenia w wodę, z wyłączeniem wywiercenia studni w innym miejscu oraz budowy nowego ujęcia i stacji, czego nie da się zrealizować w okresie krótszym niż kilka lat, pozostaje ujęcie w Turzanach. Wykonanie badań technologicznych możliwości i metod usuwania pestycydów, z wody pochodzącej z ujęcia w Turzanach, w tym rozbudowa istniejącego układu uzdatniania wydaje się realnym wariantem.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wołowie po przeanalizowaniu przedstawionych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wińsku, wyników badań w zakresie metabolitu chloridazon – desfenyl wody surowej i uzdatnionej pochodzącej z ujęcia w Turzanach, wskazanych we wniosku działań naprawczych wraz z ich harmonogramem oraz znaczenia zdrowotnego podwyższonych wartości stężeń metabolitu chloridazon – desfenyl, przedstawionego w opinii przygotowanej przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, nie widzi potrzeby wprowadzenia ograniczeń w wykorzystywaniu wody z wodociągu publicznego Turzany. Do narażenia konsumentów na metabolit chloridazon – desfenyl dochodzi zarówno poprzez żywność, jak i poprzez wodę przeznaczoną do spożycia. Łączne spożycie wyżej wymienionej substancji wraz z żywnością i z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi (według opinii PZH) utrzymują się znacznie poniżej poziomu mogącego wiązać się ze szkodliwością dla zdrowia mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych populacji.

W czasie obowiązywania udzielonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wołowie odstępstwa, zaopatrzenie w wodę może być kontynuowane na dotychczasowych zasadach, przy kontroli stężeń metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie uzdatnionej oraz w wodzie pobranej z punktu zgodności zlokalizowanego u konsumenta, co 6

miesiący i kontroli stężenia substancji macierzystej stwierdzonego w wodzie metabolitu chloridazon oraz stężenia drugiego metabolitu chloridazon – metyl - desfenyl co najmniej 1 raz w roku, w próbce wody pobranej ze Stacji Uzdatniania Wody w Turzanach.

Stwierdzone przenikanie metabolitu chloridazon - desfenyl do warstw wodonośnych stanowi w przypadku wodociągu publicznego w Turzanach okoliczność skłaniającą do wyznaczenia strefy ochrony pośredniej dla ujęcia lub ograniczenia stosowania pestycydów o dużym potencjale przenikania do wód podziemnych na terenach wykorzystywanych rolniczo, położonych w pobliżu ujęcia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wołowie wobec powyższych faktów udziela zgody na odstępstwo od dopuszczalnej zawartości metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie uzdatnionej i dostarczanej przez wodociąg publiczny w Turzanach, w gminie Wińsko, na **okres 3 lat, do 20 kwietnia 2025 roku**. Przez okres trwania udzielonego odstępstwa najwyższe dopuszczane stężenie metabolitu chloridazon – desfenyl w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie może przekroczyć wartości **2,0 µg/l**, a najwyższe dopuszczane stężenie sumy pestycydów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie może przekroczyć wartości **2,6 µg/l**, również w przypadku stwierdzenia pozostałych pestycydów.

Warunki na jakich udzielono zgody na odstępstwo od wymagań, odpowiadają oczekiwaniom Strony zawartym w złożonym wniosku oraz są zgodne z opinią wydaną przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Państwowy Zakład Higieny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu za pośrednictwem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wołowie, przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 36, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania od decyzji. Zrzeczenie się odwołania będzie skutkowało uznaniem decyzji za ostateczną i prawomocną z dniem doręczenia Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Wołowie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Wołowie
K. Fesz-Chlebowska
mgr Krystyna Fesz-Chlebowska
Specjalista zdrowia publicznego

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Wińsko, Plac Wolności 2, 56-160 Wińsko
2. DPWIS we Wrocławiu ul. M. Curie- Skłodowskiej 73/77, 50-950 Wrocław